

Briuselis, 2021 05 27
COM(2021) 267 final

2018/0243 (COD)

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI

pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 6 dalį

dėl

**Tarybos pozicijos dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl 2021–2027 m.
Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės „Globali Europa“
priėmimo**

(Tekstas svarbus EEE)

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI

pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 6 dalį

dėl

Tarybos pozicijos dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl 2021–2027 m. Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės „Globali Europa“ priėmimo

(Tekstas svarbus EEE)

1. PAGRINDINIAI FAKTAI

Pasiūlymo (dokumentas COM(2018) 460 <i>final</i> – 2018/0243 COD) perdavimo Europos Parlamentui ir Tarybai data	2018 m. birželio 14 d.
Nuolatinių atstovų komiteto susitarimo dėl dalinių derybų įgaliojimų data	2019 m. birželio 12 d.
Nuolatinių atstovų komiteto susitarimo dėl papildomų dalinių derybų įgaliojimų data	2019 m. rugsėjo 25 d.
1-ojo trišalio dialogo data	2019 m. spalio 23 d.
Nuolatinių atstovų komiteto susitarimo dėl papildomų dalinių derybų įgaliojimų data	2019 m. lapkričio 27 d.
Europos Parlamento pozicijos (ataskaitos) data	2019 m. kovo 27 d.
2-ojo trišalio dialogo data	2019 m. gruodžio 5 d.
3-ojo trišalio dialogo data	2020 m. vasario 20 d.
4-ojo trišalio dialogo data	2020 m. birželio 11 d.
Nuolatinių atstovų komiteto susitarimo dėl papildomų dalinių derybų įgaliojimų data	2020 m. rugsėjo 18 d.
5-ojo trišalio dialogo data	2020 m. spalio 2 d.
6-ojo trišalio dialogo data	2020 m. lapkričio 20 d.
7-ojo (paskutinio) trišalio dialogo data	2020 m. gruodžio 15 d.
Nuolatinių atstovų komitete pasiekto politinio susitarimo data	2021 m. kovo 17 d.
Europos Parlamento AFET ir DEVE komitetų balsavimo dėl kompromisinio susitarimo patvirtinimo data	2021 m. kovo 19 d.

2. KOMISIJOS PASIŪLYMO TIKSLAS

Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė (KVTBP) „Globali Europa“ yra viena svarbiausių Sąjungos bendradarbiavimo su artimiausiomis kaimyninėmis šalimis ir pasauliu priemonių rinkinio pagal 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą (DFP) sudedamųjų dalių.

Pasiūlymas yra susijęs su finansavimo priemone, skirta Sąjungos vertybėms ir interesams visame pasaulyje saugoti ir skatinti, kad būtų siekiama jos išorės veiksmų tikslų ir laikomasi jų principų, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 5 dalyje ir 8 ir 21 straipsniuose.

Reglamentas dėl KVTBP „Globali Europa“ bus taikomas veiksams, kuriems anksčiau buvo taikomi 11 skirtingų reglamentų¹, todėl Sąjungos išorės veiksmai taps darnesni ir nuoseklesni. Jis yra ES biudžeto dalis, o jį suderinus su Finansiniu reglamentu bus užtikrintos vienodos sąlygos, nes jame pateikiamas bendras taisyklių rinkinys ir nustatomos paprastesnės, skaidresnės ir lankstesnės ES fondų taisyklės. Jis padės mažinti ir ilgai nei panaikinti skurdą, juo bus konsoliduojama, remiama ir skatinama demokratija, teisinė valstybė ir pagarba žmogaus teisėms, darnus vystymasis ir kova su klimato kaita, taip pat sprendžiami klausimai, susiję su neteisėta migracija ir priverstiniu gyventojų perkėlimu, įskaitant jų pagrindines priežastis. Jis taip pat padės skatinti daugiašališkumą, įgyvendinti tarptautinius įsipareigojimus ir tikslus, dėl kurių Sąjunga susitarė, visų pirma darnaus vystymosi tikslus, Darbotvarkę iki 2030 m. ir Paryžiaus susitarimą. Juo skatinamos stipresnės partnerystės su trečiosiomis valstybėmis, be kita ko, su Europos kaimynystės priemonėje dalyvaujančiomis šalimis, remiantis abipusiais interesais ir atsakomybe siekiant skatinti stabilizavimą, gerą valdymą ir atsparumo stiprinimą.

Konkretūs reglamento tikslai:

a) remti ir stiprinti dialogą ir bendradarbiavimą su kaimynystės, Užsachario Afrikos, Azijos ir Ramiojo vandenyno, Šiaurės ir Pietų Amerikos ir Karibų regionų trečiosiomis valstybėmis ir regionais;

b) plėtoti specialias sustiprintas partnerystes ir tvirtesnę politinį bendradarbiavimą su Europos kaimynystės priemonėje dalyvaujančiomis šalimis, kurie grindžiami bendradarbiavimu, taika ir stabilumu bei bendru įsipareigojimu puoselėti visuotines demokratijos, teisinės valstybės ir pagarbos žmogaus teisėms vertybes, ir kuriais siekiama tvirtos ir tvarios demokratijos ir pažangios socialinės ir ekonominės integracijos, taip pat žmonių tarpusavio ryšių;

c) pasauliniu lygmeniu:

- apsaugoti, propaguoti ir remti žmogaus teises, įskaitant lyčių lygybę ir žmogaus teisių gynėjų apsaugą, be kita ko, pačiomis sunkiausiomis aplinkybėmis ir skubos atvejais, taip pat demokratiją ir teisinę valstybę, įskaitant atskaitomybės mechanizmus;

¹ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 230/2014, (ES) Nr. 232/2014, (ES) Nr. 233/2014, (ES) Nr. 234/2014, (ES) Nr. 235/2014, (ES) Nr. 236/2014 ir (ES) 2017/1601, Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 466/2014/ES, Tarybos reglamentai (EB, Euratomas) Nr. 480/2009, (Euratomas) Nr. 237/2014 ir (ES) 2015/322, taip pat 11-asis Europos plėtros fondo (EPF) vidaus susitarimas.

- remti pilietinės visuomenės organizacijas;
- užtikrinti didesnę stabilumą ir stiprinti taiką, užkirsti kelią konfliktams, taip padedant apsaugoti civilius gyventojus;
- reaguoti į kitus pasaulinius iššūkius, tokius kaip klimato kaita, biologinės įvairovės ir aplinkos apsauga, taip pat migracija ir judumas;

d) greitai reaguoti: krizių, nestabilumo ir konfliktų atvejais, įskaitant atvejus, kurie gali susiklostyti dėl migracijos srautų ir priverstinio persikėlimo bei hibridinių grėsmių; į su atsparumu susijusius iššūkius, be kita ko, į gaivalines arba žmogaus sukeltas nelaimes, ir humanitarinės pagalbos susiejimą su veiksmais vystymosi srityje, taip pat į Sąjungos užsienio politikos poreikius ir prioritetus.

Sutartas bendras finansinis paketas yra 79,462 mlrd. EUR (einamosiomis kainomis).

3. PASTABOS DĖL TARYBOS POZICIJOS

Tarybos pozicija visiškai atitinka per trišalius dialogus pasiektą susitarimą. Svarbiausi jos padaryti Komisijos pasiūlymo pakeitimai:

- *Dėl biudžeto:*
 - atsižvelgiant į 2020 m. liepos mėn. Europos Sąjungos Tarybos išvadas ir proporcingai koreguojant sumas, kurios išvadose nėra aiškiai suskirstytos, iš dalies pakeistas priemonės ir jos komponentų biudžetas;
 - veiksams, susijusiems su karinių subjektų pajėgumų stiprinimu remiant vystymąsi ir saugumą vystymosi labui, nustatoma 270 mln. EUR viršutinė riba;
 - orientacinė 1 800 mln. EUR suma programai „Erasmus“;
 - galimybė iki 25 proc. teminei žmogaus teisių ir demokratijos programai skirtų išteklių skirti rinkimų stebėjimo misijoms;
 - ne mažesnė kaip 500 mln. EUR orientacinė suma Ramiojo vandenyno regionui ir ne mažesnė kaip 800 mln. EUR orientacinė suma Karibų jūros regionui, neviršijant atitinkamų geografinių programų paketų;
 - ne mažesnė kaip 500 mln. EUR orientacinė suma vietos valdžios institucijoms pagal geografines programas;
 - papildomos lėšos iš naujiems uždaviniams ir prioritetams skirto rezervo turi būti skiriamos žmogaus teisių ir demokratijos (200 mln. EUR), pilietinės visuomenės organizacijų (200 mln. EUR) ir pasaulinių iššūkių (600 mln. EUR) teminėms programoms.
- *Dėl reglamento valdymo elementų:*
 - papildomi deleguotieji aktai, kuriais koreguojama išorės veiksmų garantijos atidėjinių suma ir viršutinė riba ir keičiama veiksams, kuriais remiamas vystymasis ir saugumas vystymosi labui, skirtos sumos viršutinė riba;
 - papildomas deleguotasis aktas, į kurį įtraukiamos geografinės programos, kuris turi būti priimtas 2021 m. ir apimti:

- II priede pagal subregionus suskirstytus konkrečius tikslus ir prioritetines bendradarbiavimo sritis pagal bendras bendradarbiavimo sritis, įskaitant prioritetų nustatymą;
- šiuos subregionus: pietines kaimynines šalis, rytines kaimynines šalis, Vakarų Afriką, Rytų ir Centrinę Afriką, Pietų Afriką ir Indijos vandenyno regioną, Artimuosius Rytus, Vidurinę Aziją, Pietų Aziją, Šiaurės ir Pietryčių Aziją, Ramųjį vandenyną, Šiaurės ir Pietų Ameriką, Karibą;
- geografinio ramsčio teminius tikslus, nurodytus VBFP IV priedo 1 dalies b punkte;
- finansinius asignavimus Vakarų Afrikai, Rytų ir Centrinei Afrikai, Pietų Afrikai ir Indijos vandenyno regionui.
- privaloma deleguotojo akto, kuriuo nustatomos geografinės programos, laikotarpio vidurio peržiūra;
- konstatuojamoji dalis dėl paramos sustabdymo demokratijos ir teisinės valstybės padėties pablogėjimo atveju;
- nuoroda į branduolinės saugos konvencijų standartų laikymąsi kaip į programavimo principą;
- privaloma programavimo dokumentų laikotarpio vidurio peržiūra;
- nuoroda į galimybę parengti visos Afrikos programą ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno šalių programą.
- *Dėl migracijos:*
 - išlaidų tikslas – 10 proc. (kaip orientacinis dydis);
 - nuoroda į tai, kad su migracija susiję veiksmai turėtų padėti veiksmingai įgyvendinti ES susitarimus ir dialogus migracijos klausimais su trečiosiomis valstybėmis, skatindami bendradarbiavimą, grindžiamą lanksčiu skatinamuoju požiūriu ir paremtą koordinavimo mechanizmu.
- *Dėl kaimynystės:*
 - išlaikoma esama Europos kaimynystės priemonės formuluotė dėl paskatomis grindžiamo metodo;
 - nustatoma, kad kaimynystės priemonės finansinio paketo dalis, kurią galima skirti tarpvalstybiniam bendradarbiavimui, būtų „iki 5 proc.“ (kaip orientacinis dydis).
- *Dėl išlaidų tikslų, išskyrus pirmiau minėtus tikslus:*
 - oficialios paramos vystymuisi išlaidų tikslas padidinamas bent iki 93 proc.;
 - veiksmų klimato kaitos srityje išlaidų tikslas padidinamas iki 30 proc.;
 - prieš oficialios paramos vystymuisi, skiriamos žmogaus socialinei raidai ir socialinei įtraukčiai, 20 proc. išlaidų tikslą įterpiamas žodis „bent“;
 - pridedama nuoroda į tai, kad turi būti prisidedama prie siekio biologinės įvairovės tikslams skirti 10 proc. išlaidų pagal DFP;

- nustatomas papildomas tikslas – „bent 85 proc.“ veiksmų pagrindinis arba svarbus tikslas turi būti lyčių lygybė, o iš jų bent 5 proc. veiksmų pagrindinis tikslas turėtų būti lyčių lygybė ir moterų bei mergaičių teisės ir įgalėjimas.
- *EDVF+ / išorės veiksmų garantija:*
 - didžiausia išorės veiksmų garantijos suma sumažinama iki 53 449 mln. EUR ir nustatoma 10 000 mln. EUR viršutinė garantijos atidėjinių riba. Šios sumos gali būti keičiamos deleguotuoju aktu;
 - straipsnių dėl EDVF+ tikslo, valdymo, veiksmų tinkamumo finansuoti ir ataskaitų teikimo, taip pat priedo dėl EDVF+ operacijų prioritetinių sričių stiprinimas. Teksto dėl valdymo nebėra priede, kuris galėtų būti iš dalies keičiamas deleguotuoju aktu, o įtraukiamas į reglamento pagrindinio teksto straipsnius;
 - patikslinamas EIB vaidmuo EDVF+, visų pirma sukuriant išskirtinę specialią investicijų liniją valstybinio lygmens ir nekomercinėms žemesnio nei valstybinio lygmens operacijoms ir, jei tinkama, pagal atitinkamą standartinę procedūrą sukuriant dvi specialias investicijų linijas operacijoms komercinėms žemesnio nei valstybinio lygmens ir privačiojo sektoriaus operacijoms, kurių bendra orientacinė suma yra 26 725 mln. EUR;
 - nustatomos atitinkamos su EDVF+ susijusios apibrėžtys, visų pirma papildomumo apibrėžtis;
 - įtraukiamas straipsnis dėl skundų teikimo ir teisių gynimo mechanizmo bei ES finansinių interesų apsaugos.
- *Priemonės pavadinimas:*
 - priemonės pavadinimas papildomas žodžiais „Globali Europa“, t. y. Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“.

Susitarimu išlaikomi Komisijos pirminio pasiūlymo tikslai, nes užmojis lieka toks pat ir suteikiama pakankama galimybė lanksčiai įgyvendinti naująsias taisykles. Todėl Komisija pritarė pirmiau minėtiems pakeitimams.

4. IŠVADA

Komisija pritaria tarpinstitucinių derybų rezultatams, todėl pritaria Tarybos pozicijai.

5. KOMISIJOS PAREIŠKIMAI

Komisija padarė du vienašališkus pareiškimus, kurie pateikiami priedėlyje.

PRIEDĖLIS

Komisijos pareiškimai

Komisijos pareiškimas dėl geopolitinio dialogo su Europos Parlamentu dėl Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės „Globali Europa“:

Europos Komisija, atsižvelgdama į Europos Parlamento politinės kontrolės funkcijas, nustatytas Europos Sąjungos sutarties 14 straipsnyje, įsipareigoja vesti abiejų institucijų aukšto lygio geopolitinį dialogą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) XXX/XXX, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė (KVTBP) „Globali Europa“, įgyvendinimo. Šis dialogas turėtų sudaryti sąlygas keistis nuomonėmis su Europos Parlamentu, į kurio poziciją dėl KVTBP įgyvendinimo bus visapusiškai atsižvelgta.

Palaikant geopolitinį dialogą bus aptariamose bendros gairės dėl KVTBP įgyvendinimo, be kita ko, dėl programavimo prieš priimančią programavimo dokumentus, ir dėl konkrečių temų, pavyzdžiui, dėl naujiems uždaviniams ir prioritetams skirtą rezervą naudojimo arba dėl svertų taikymo, dėl kurio gali pasikeisti migracijai skirtas finansavimas arba sustabdytas paramos teikimas šaliai partnerei, kai ji nuolat nesilaiko demokratijos, teisinės valstybės, gero valdymo, pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms principų.

Geopolitinio dialogo struktūra bus tokia:

- i) Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio ir Komisijos pirmininko pavaduotojo bei Komisijos narių, atsakingų už tarptautinę partnerystę, kaimynystės politiką ir plėtrą, ir Europos Parlamento aukšto lygio dialogas;*
- ii) nuolatinis dialogas vyresniųjų pareigūnų lygmeniu su AFET ir DEVE darbo grupėmis siekiant užtikrinti tinkamą pasirengimą aukšto lygio dialogui ir tolesnę su juo susijusių veiklą.*

Aukšto lygio dialogas vyks bent du kartus per metus. Vienas iš posėdžių gali sutapti su posėdžiu, per kurį Komisija pateiks metinį biudžeto projektą.

Komisijos pareiškimas dėl 50 ir 51 konstatuojamųjų dalių bei 8 straipsnio 10 dalies:

Pagal regionines migracijos rėmimo programas bus remiamos visapusiškos, subalansuotos ir konkretiems tikslams pritaikytos partnerystės su atitinkamomis kilmės ar tranzito šalimis ir priimančiosiomis šalimis, laikantis lankstaus skatinamojo požiūrio ir įgyvendinant koordinavimo mechanizmą pagal Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę „Globali Europa“. Prireikus jas papildys veiksmai pagal šalių programas.

Siekdama užtikrinti, kad šios lėšos būtų naudojamos kuo veiksmingiau ir darytų kuo didesnę poveikį, atsižvelgiant į Sąjungos ir šalių partnerių politikos prioritetus, Europos Komisija aktyviai įgyvendins šiuos prioritetus pasitelkdama visas atitinkamas Sąjungos priemones ir sinchronizuotai bei veiksmingai koordinuodama veiksmus su valstybėmis narėmis. Ji užtikrins, kad Europos Parlamentas ir Taryba būtų išsamiai ir reguliariai informuojami, kad būtų galima keistis nuomonėmis.